

**Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola
Prodigi Euangelici**

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigii Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

1. Quod Christus Iesus pauculis verbis (in se reuersus) res significauerit
pulcherrimas, & quas.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

CONCIO SEPTIMA.

Græca.

Vulgata.

Syriaca.

7. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπεν.

7. In se autem reuersus, dixit.

7. Quumq; ad se redisset, ait.

ARGVMENTVM.

- Dicemus
hodie.
1. Quod Christus Iesus pauculis verbis, in se reuersus, res significauerit pulcherrimas, & quas.
 2. Qui desiderat reuerti ad Deum, debeat alijs se excutere occupationibus.
 3. Vnde sit, quod Deo simul & munda curare non possimus.

A V E.

I.

Quod Christus Iesus pauculis verbis, in se reuersus,
res significauerit pulcherrimas,
& quas.

Loquentes apud Græcos, & nos habentur maxime, qui parua possunt attollere, & de rebus exiguis magnos quasi montes & miracula proloqui. Apud Lacedæmonios autem contra maxime laudati sunt, qui plurimum rei, scientiæ, ac substantiæ paucissimis verbis concluderent. Merito equidem. Si enim eloquentiæ, picturæque aliqua sympatia est & conuenientia, vt reuera est, ac parua subtiliaque, qualia sunt Calicratis, plurimi fiunt opera; qui currum fecit quadriroctum, cum auriga, quem musca suis expansis operiebat alis nauim etiam cum omni suo apparatu, adeo minutim, vt paruæ auiculæ tegetetur pennis: Si imagine magnæ, in paruam incilæ gemmulam, vt in annulo

ac signaculo claudantur, artis plus habent, quam
 muscæ ad Elephantis, homines ad Colossi Rhodij
 facti magnitudinem, inter cuius pedes naues passi,
 transibant velis; & si nostro tempore pluris facimus
 delineatum hominem in arcta breuiq; chartula ad
 vitium, quam in spatiosa & iustæ magnitudinis tabu-
 la: videtur sane etiam ille habendus disertissimus,
 qui plurima paucis verbis claudet, (vt qui Iliadem in
 nucce, quadrigas sub musca) illiq; præferendus qui
 pauca multis dixerit. Quidni? hoc enim est magna-
 tes imitari (ad magnos Principes breuis oratio, ha-
 bet prouerbum) & Deum, qui semper in verbis fuit
 breuissimus? *verbum abbreviatum fecit Dominus su-
 per terram.* exempli gratia volens Deus complecti om-
 nem felicitatem, qua maiorem sub cælo non possu-
 mus comprehendere, quam nec oculus vidit, nec au-
 tis audiuit, nec homo concepit, & significare volens
 hoc bonum bonis omnibus obuenturum, Audite
 quam Laconice expresserit: *dicite iusto quoniam bene.*
 O quantum rei sub verbulo *bene.* Talia & antiqua *Isaia.*
 fuere oracula, *sequere Deum,* & illud quod præceden-
 tibus diebus tractauimus, *Nosce teipsum.* Dico hæc,
 quia Christus Iesus, tanquam Dei verbum, nostra hu-
 manitate opertum, Deus magnus, pater totius elo-
 quentiæ (*nunquam enim sic locutus est homo*) sæpe La-
 conica hac breuitate oportune, & nominatim etiam
 in hac nostra parabola vsus est: vbi dicit, *in se reuersus.*
 Paucis enim istis, Prodigum nobis cum infinitis re-
 bus alijs proponit. Videre vultis? *Primo* cum compa-
 rat lunatico, extatico, furioso, cui subinde lucida re-
 deunt interualla, & sensuum vsus qualis ante furiam.
 Aut ebrioso, vinoq;merso, cui anima ac ratio sepulta
 est, qui post crapulam ac somnum ad primam reuer-
 titur sobrietatem. *Secundo,* homini grauissimo sopo-
 rato lethargo, qui memoriam præteritorum eripit,
 & causa est somni ac alienationis sensuum. *Tertio,*
 homini suscitato à morte, postquam iam in cinerem
 versus, aut quatruiduanus in illuuiem diffluerit, qua-
 lis olim Lazarus, cuius corpus primū miraculose re-
 stitutum

*Pomp. Me-
la de situ
orb. lib. 2.
cap. 7.*

stitutum est ac anima in ipsum reuerfa. *Quarto*, homini transformato in bestiam, qualis Lycaon aliquis aut Nabuchodonosor, à ferina postea Dei beneficio ad humanam formam redeunt. *Quinto*, Euryo alicui septies de die, septies de nocte ætuanti, id est, decies & quater intra horas viginti quatuor. aut fluminem suam tandem repetenti scaturiginem. *Sexto*, pixida nauticæ, aut Zodiaco, duodecim continenti signa qui post reuolutionem circulumq; absolutum, reuertuntur vnde inceperat. (hæc omnia ad monstrandum quod Prodigus noster vitiosam suam decurrerit encyclopædiam, perfecit gyrum, ac omnia perambulavit vitiorum genera.) *Ultimo* omnibus rebus corporalibus & spiritualibus, quæ magnam aliquam passæ alterationem (vt si Luna mutetur in sanguinem, virga Moysis in serpentem, aut animus tranquillus (in vehementem deturbatus amorem ac choleram) postea redeunt ad statum priorem. O quam multa paucis verbis comprehensa! quam diuersa, quam grandia! quam tanto magistro digna! Omnis motu: in genere nil nisi tria indicat, terminum à quo, terminum ad quem, & medium.

In se reuersus igitur dicit; aut quia passione lunatica, aut extasi, & rationis priuatione, à turbatione cerebri, à profunda ebrietate aut sensuum alienatione, vel potius à suo à sensibus & anima exilio (quantum ad functiones scilicet) redditus est sapientiæ, & sensibus; ac per gratiam Dei verum ac præcipuum medium sensus sanus, ipsi restitutus. *Lux reddita mentis.* Ecce vt incipiat iudicare, loqui, agere omnia multo aliter quam ante. *Quod placuit, spernit; repetit, quod nuper omisit. Cogitavi vias meas, & conuertii pedes meos in testimonia tua. Paratus sum & non sum turbatus vt custodiam mandata tua.* Exin poterit dicere. Sic hæc antiquitus exposuerunt Doctores.

Vel in se reuersus iterum incipiens ratione vti; experrectus de graui peccati somno, & vigilans, & excubans, contra peccata noua: suscitatus à lethargo, & profunda Dei, ac mandatorum obliuione: postquam

iam somnum suum plus satis dormierat, multo periculosior quam fuerit magni illius somnatoris Eupimenidis, qui dicitur ab aliquibus annos quinquaginta septem & amplius unum continuum somniasse somnū in crypta; aut septem illorum fratrum dormientium in Epheso, de quibus Nicephorus, & Gregorius Turonensis; aut septem fratrum germanorū, de quibus Paulus Diaconus. Reuersus igitur ab obliuione Dei & legis, ad recordationem Dei sanctæque eius voluntatis, de crapula sua, ac insania & ebrietate, rediit ad sobrietatem, à scurrilitate, ad honesta opera sermonesque, à præcipiti temeritate, ad veritatis curam; à vanitate eorum quæ tam diu tam stulte tam perditè dilexerat, ad speculationem soliditatis, pulchritudinis bonitatis eorum quæ illuc usque oderat. hoc enim scripturæ phrasim importat. sic etiam loquitur de S. Petro vere exherectō, & exeunte de Herodis carcere, vt significet non esse illusionem quandam sed rem veram quod accidebat in illa liberatione. Et Petrus ad se reuersus dixit: *nunc scio vere, quia misit Dominus Angelum suum, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Iudeorum.*

Vel in se reuersus. id est, de morte, in qua prius erat, numeratus inter mortuos, sine gratiæ vita, *reputatus est cum mortuis.* Diutius utique mortuus quam Lazarus (forte pro eius quadriduo quadriennio: quis enim nouit quamdiu lepidus scitusque homo rebus suis deuorandis, ac in alterius illius seruitio fuerit) cœpit tandem respirare, motum & signa dare vitæ, etsi necdum eius quæ à gratia gratum faciente est; sed vitæ moraliter bonæ, & iuxta rectam rationem. *In se reuersus.* vsurrationis tanto tempore explosus, ipsi ilico restitutus est, sicut anima in corpus resuscitatum relabitur. *In se reuersus,* id est, incipiens persentiscere nequitia suæ & miseriarum aculeos, quod insanis amonibus præcipitatus fuisset in perniciem corporis: Paratus iam confiteri veritatem, ac totam edicere vitæ suæ fabulam, quam illuc usque nec senserat, nec confiteri voluerat, illorū instar, qui penitus amore capti, dum feruent ardentque, & quasi in diebus canicularibus flammis æstuant.

Diog. Laer. li. 1. de vit. philos. in eius vita. Niceph. lib. 4 hist Eccl. ca. 45. Greg. Turo. lib. de gloria Mart. c. 95. Paul. Diac. lib. 1. de gestis Longob. c. 3.

Act. 12.

Plaut. in Cistell. Alcesim. adolefcen. vox est.] *Credo ego, amorem primam apud homines carnificinam commentum:*

Hanc ego de me coniecturam domi facio, ni foris querat. Qui omnes homines supero, atq; antideo cruciabilibus.

Iactor, crucior, agitor, stimulator, vertor in amoris retia miser:

Exanimor, feror, differor, distrahor, diripior;

Omne tormentum in amore est, & ingeniosius quam vnquam Phalaris excogitare potuit. Si enim amatores isti, ac pulchritudinis idololatrae, pro Dei ac virtutis amore diuini istius sustinerent, quod pro Amasiis procacibus libenter tolerant, Martyres in caelo sederent gloriosissimi, cum iam tantum martyres fiant Diaboli, transeuntes à temporalibus supplicijs ad aeterna. Nihil tamen illi horum sentiunt, ob prenesis violentiam, aut si sentiunt aliquid, intra suum illud conficiunt animum, non gemunt, non confitentur, donec ad dilucidam redierint interualla, ac ab amore absoluantur ut iam noster Prodigus *in se reuersus.*

Vel in se reuersus, id est, à via brutali, quam hactenus vixerat, quasi bestia, vitam inchoauit aut factam aut voto rationabilem, denuo versus in hominem. *Figura mea reuersa est in me*, consuetus illuc vsq; nihil cogitare, nihil somniare, nisi terram ut bestia: Attollere coepit oculos, & animum in caelum & caelestia, ut homo quem natura à terra sursum erexit, ut caelum suspiciat. De lupo aut porco quem illuc vsq; vixerat, diuina metamorphosi per poenitentiam in hominem transformatus. Ex bestialibus absurditatibus videre ipsum in pulchrum transformatum hominem: à pulchra enim ac naturali rectitudine, miserabili casu, in innaturalem ac impropriam animae deformitatem incidere, inquit Caietanus, *hac mutatio dextera excelsi.*

Daniel.

*Ouid. lib.
I. Metam.
* al. corpora.*

*In noua * fert animus mutatas dicere formas,
Pectora, diu coeptis, nam vos mutastis & illas,
Adspirate meis.*

Vel

DE POENITENTIA PRODIGI. 101

Vel *in se reuersus*, id est, post tantam voluntatis inconstantiam, post tot diuersas & aduersas quas habuerat concupiscentias, postquam sc. cogitare cœpit de deserendo patre, tandem ad filialem redijt amorē, ac *sepe*, redijt ad fontem, volens conciliari patri, illi adhiærere, illi vt filius seruire quemadmodum ante fugam fecerat.

Vel *in se reuersus*, id est, redditus sapiens, post orbē peragratum; tanquam sol reuersus ad horizontē matutinum absoluto peccatorum suorum circulo. *Omnia qua desiderauerunt oculi mei, non negaui eis: nec prohibui cor meū, quin omni voluptate frueretur, & oblectaret se in his, qua preparaueram.* Post singula Zodiaci perambulata signa, ac influentias eorum infelices ac facinorosas, *Nullum pratum sit, quod non pertranscat* Eccles. 2.

luxuria nostra. Nemo nostrum exsors sit luxuria nostra: vbiq; relinquamus signa lascitia. Reuersus post hæc ad punctum vnde exierat, iam falsas vltra non appetens voluptates, sed satur nauseans & fastidiens nimix crapulæ & gulæ excessus voluptatum copia; columba simplicior, ignorans & nesciens quales illę fuerint. *vel in se reuersus*, id est, redactus ad primam impotentiam, inidoneus mundo, lassus exhaustusq; malis exercitijs; inhabilis in posterum ætatis pondere, fatiscens, fractusq; flagitijs, relapsus ad pueritiam sterilem & effœtam & (vt verbo dicam) *repuerascens?* Sap. 2.

Vel *in se reuersus*, id est, à studijs & scientijs externarum rerū vt astrorum, illorum quæ supra, quæ infra, quæ circa nos: quorum inuestigatio curiosa magis, quæ fructuosa, reuersus ad studium, & notitiã sui. Aut publicanus, homo negotiationibus intricatus, sarcinas cum quæstu ac lucris seponens, translatus ad negotia animæ & conscientix ac vitæ illuc vsq; vitiolæ. O pulchrum reditum! O fœlicem transitum! O beatum studium!

Hugo lib. 1. de anima c. 12.] *Conscientia, est cordis scientia. Cor enim & se nouit sua scientia, & multa alia. Quando nouit se appellatur conscientia: quando præter se, alia, nominatur scientia.*

D. Gregor. lib. 2. Dial. c. 3.] *Quoties per vagos motus eximus, nos ducimur per cogitationes & opera, & nobiscum non sumus: quia nosmetipsos minime videmus: sed reuertimur, dum ad conscientia interiora mente redimus.*

Vel *in se reuersus*, id est, tanquam viator ex remotissimis amoribus, peregre ad obseruantiam castitatis reuersus, compulsus virium defectu, mediocritate, sentiens iam aliquam affectuum mutationem. Vel *in se reuersus*, id est, mentem ac cogitationes vagas, mundanis rebus occupatas recolligens nonnihil, & intra cubiculum continens, *in conscientia interioribus*, versaturus in posterum circa curam & æconomiam interiorum, dispositionem animæ: dicens, *Ah quam multi mercenarii &c.*

Illuc vsq; enim Prodigus (tanquam totus amator) & publicanus (tanquam totus in negotiis) animam habuit itinerariã erroneã magis ibi vbi amabit quam vbi animabat, iuxta commune illud Philosophorum, *Animam magis est vbi amat, quam vbi animat. Et amans, mortuus est in corpore proprio; vivit autem in alieno.*

Ac ideo vocandus *amens* potius, quam *amans*: aut saltem Epitheton *amentis amantibus* debet esse perpetuum. nam *amantes amentes*

Plautus in Cistell. vox est Alcesimarchi adolescentis] *ita nullam metam animi habeo: vbi sum; ibi non sum: vbi non sum, ibi est animus.*

Verba sunt adolescentuli amanti: quasi diceret, vbi corpus est, ibi anima quidem esse deberet, non est tamen; & vbi corpus non est, scilicet apud illam quã ambio, sum tamen affectu & cogitatione. *Oculus tuus depredatus est animam meam, dicit quidem, Et Tertius quis. Oculi tui me auolare fecerunt,* hoc habet philosophia popularis. Quid dico? popularis; imo & diuina, Dominus enim dicit, *vbi est thesaurus tuus ibi est cor tuum.* Qui quærit corda sicut qui venatur cuniculos, nusquam illa melius inuenit quam vbi pascunt, locisque quibus magis delectantur. Nonne quod dicimus experientia quasi manu iniecta ostendit? Legimus de

DE POENITENTIA PRODIGI. 103

de nostro S. Antonio de Padua (homine tam sancto
 ipse S. Franciscus, Prælati eius, Episcopum suum
 appellaret) quod tempore quodam de usura verba fa-
 cens dixerit usurarij amicis vt scrinia ac loculos eius
 visitarent, inuēturos ibi absq; dubio inter medias pe-
 cunias cor captiuum: nō enim residere taliū corda in
 ipsis hominibus fecerūt vt dixerat, inuenerunt usura-
 rij cor in medio æstuans argento, quod ita in vita sua
 amarat. *Bartholomæus Pisanus lib. 11. conformit. fructu-
 um. q. de S. Antonio Paduano fol. 59. col. 1. Surinus in vita
 S. Antonii Paduani tom. 3. p. 619.*

Nostri Prodigi igitur anima quam ipse apud ama-
 ta magis, quam apud se dep̄suerat, in locum suum,
 in se reuerſa est, significans se iam abrenuntiare ami-
 carum amoribus, & inchoare amorem sui, amorem
 bene ordinatum, quasi dicamus Publicanum non
 amplius cor habere conclusum in cista: Voracem ac
 abliguritorem non habere amplius animum in pa-
 titis, comptulum in vestimentis, peccatorem in soli-
 tis peccatis, sed in virtutibus contrariis. Nondū qui-
 dem *sophus*, id est, *sapiens* sed *philosophus*, id est, *ama-
 tor* vel *studiosus sapientia*. Vel in se reuerſus, id est, homo
 interior in externum suum intrans hominem; Ex istis
 enim Christi verbis, duos in vnoquoq; discernimus late-
 re homines: internum ac potiore, qui anima est; &
 externum custodiam quasi & receptaculum, ac inuo- *Genes.*
 luerum animæ, vilioremq; qui corpus est. duo in v- *Ezechiel.*
 no, *duo in carne vna, rota in medio rota.*

Constat homo duabus partibus optime inter se
 connexis; anima scilicet & corpore anima vero ali-
 quando abesse à corpore dicitur quando functiones
 non obit ad quas ab Imperatore suo, in ista statione
 collocata est; diciturq; iterum reuerti, quando offi-
 cio suo fungitur; non tantum animans & viuificans,
 sed prudenter etiam gubernans.

Deus bone quot vnus rei expositiones! Nonne vi-
 detis initio recte à me dictum, Christum Iesum admi-
 rabilem esse in breuitate? Et hic nominatim, sub
 hac

hac sola metaphora *reuertendi in se*, quot pulcherrimos videtis latere conceptus? Quis dare potest peccatorem vnum, qui hic non insinuetur, *in se reuersus*. Montes & miracula peccatorum huc adferri possent. Quomodo peccator somnator sit, lethargicus, imperitus, *omnis peccans ignorans* (etiamsi sibi sapiens ac nasutus videatur, oculatior Argo, circumspetior Iano, vigilantior dracone, quem ad hortos hesperidum & aureorum pomorum custodiam excubare fabulantur) quomodo stertat multo periculosiorem somnum, quam vnquam conclauatus Sifera, obtruncatus Holophernes; sepulti Troiani: soporem ipsorum, corpori solum attulit necem; peccatorum vero somnus internecionem animæ, & non raro etiam corporis.

Nate Dea, potes hoc sub casu ducere somnos?

Quomodo peccator lunaticus sit, furiosus, lymphatior Medea suos cædente liberos; furiosior Oreste, cædente matrem; ipsis deniq; infernalibus furis feriatior. *Furores illis secundum similitudinem serpentis*. Sine Dei notitia, sine intellectu, sine ratione. *Nesciunt neque intellexerunt in tenebris ambulant*. Etiam si nonnulli per interualla lucida, Socratem aut Catonem agere videantur. Nam si Regio edicto sapientes omnes in vnam iuberentur concedere partem, stulti in alteram; omnes ad sapientes transirent: ita totus mundus ad stultissimos vsq;, arrogare sibi vultus & opinionem sapientiæ.

Quomodo etiam peccator putidum sit cadaver, nomen solum & umbra viuentis, phantasma, spectrum, etiamsi videatur sensu ac motu apprimere valere.

Apoc. *Nomen habes quod viuus, & mortuus es. Viua qua in deliciis est, viuens mortua est. Si secundum carnem vixeris moriemini. Similius quidam id tantum se temporis vixisse censuit, quo sibi vixerat. Non enim quo se neglecto Imperatori, & Reipub. vixisset.*

Quomo-

Psal.

Quomodo peccator, si modo uiuat, non homo, sed bestia sit; etiam si hominem praeferat, ac magnum quid ostendet, & ex ratione agere, cum tenera laruam tantum portet, ac externam hominis speciem.

Quomodo totus seruiat concupiscentijs carnis, anima quasi careat. *Sola ciuitas plena populo.* Quod anima ipsius amori deputata, instar lemorum spectio- rumque oberret vaga, quamuis ipse sibi persuadeat, plane se spiritualem esse, ac blasphemare audiat, se, quia bonum spiritum habeat, amore, qui spiritus est, non laedendum.

Quomodo nimium implicatus rebus externis perpetuo peregrinus sit (*mali ubique praequam se- tum, dicit Seneca:*) ac vagus erro, et si alioquin inter honoratioris numeretur ciues, nec domo exiens, nec sede motus magis quam agrorum termini: vere discursator, nihil aequae, atque rectum suum perosus, tra- ctans nuptias, conuiuia, conuenticula. *Talibus mens est semper peregrina: semper animus, semper aures peregrinantur.* Dimidij homines, imo qui uiliorem tantum ualent partem, corpus scilicet, caro enim sunt, sicut contra boni spiritus, *non permanebit spiritus meus in homine, in aeternum, quia caro est.*

Quomodo denique Eurypus sit, ac ipsa inconstan- tior inconstantia. Quod proprius ac naturalis ho- minis situs sit, dorsum creaturis, faciem Deo obuer- tere: sicut vultus in speculo representatus, suum semper respicit authorem: & ut flos semper respici- ens solem, a quo producit. Noster autem Prodigus tam diu inuerso collocatus situ, dorso scilicet in Deum, vultu in creaturas porrecto, dicitur a Redem- ptore nostro restitutus in pristinum, priscamque for- mam. *In se reuersus.* Postquam statuit positione dis- tortum caput, rursus in Deum erexit, ut exinde eum cognosceret, & diligeret. *Fecisti me Domine ad te,* dicit S. Augustinus: *sed peccatum est auersio à te, & ad creaturas inordinata conuersio,* dicunt Theologi. Deus creauit nos, ut suspiciamus ipsum, sed peccata detor- quent nos, ut immoderate despiciamus in creaturas.

D. August.
initio lib. 2.
Conf.

Omnam illiadem intra modicam nucem, magna
mysteria sub paucis verbis, *in se reuersus.*

II.

*Qui desiderat reuerti ad Deum, debet alijs
se excutere occupationi-
bus.*

Sed hic bene notandum: quod, si iuxta vnam pro-
uinciarum expositionem, *in se reuersus sit.* post-
quam publicanus aliquantulum loculos & quæstus
negotia deposuerat, Deum cœperit cogitare, & su-
am conscientiam: non esse infimum gradum ad vitæ
perfectonem, aliquantulum recedere à turba occu-
pationum. Certe quicumque vel modicum in spiri-
tualibus negotijs versati sunt, idem plane quod nos
sentiunt. Ipse in primis Deus præcipiens, si quis ip-
sum nosse velit, in otio isti rei intendat. *Vacate,* in-
quit, *& videte, quoniam ego sum Deus:* & norant,
quando instituit Sabbathis vacari ab omni opere,
quia ipse illa die recognosci voluit, ac tum studio-
sius nostris conscientijs dari operam. *Quod Sabbathum,*
in scripturis dicitur, delicatum, Deo dilectum.
Sabbatum septimus dies: otium ille quidem corporis, sed
spiritualium occupationem multiplicem complectebatur.

*Suidas in
historicis.
dicit Sab-
bathum.*

2. Paral. 31.

Dicit Suidas. Adhæc: quando voluit Sacerdotes
& Leuitas viuere de publico, Decimis, Primitijs, Ob-
lationibus, ne rebus occupati familiaribus, minores
fierent ad diuina seruitia; vt plus haberent otij vacan-
di legi, & discendi, custodiendique eam, ac docendi:
quod idem Reges plures sic obseruarunt. Rex Eze-
chias, de quo dicitur: *Præcepit Ezechias populo habi-
tantium Hierusalem, vt darent partes Sacerdotibus, &
Leuitis, vt possent vacare legi Domini.*

Eodem modo & Pagani suos habuerunt sacerdo-
tes & sacrificulos. Numa Pompilius, secundus Ro-
manorum Rex, cum virginum Vestalium primum
Romæ instituit collegium, salaria & victum illis de
publico assignauit, vt melius intenderent ceremonijs
Vestæ, & ante illum Pharaon Rex Ægypti (qui vixit
tem-